

SCHOOLVOORSTELLINGEN

SLAGERS -HART

MARIJN FRANK

Dit lesmateriaal bestaat uit twee delen:

DOCENTENHANDLEIDING

Deze docentenhandleiding biedt handvatten om de documentaire te behandelen in de klas en geeft aanvullende achtergrondinformatie. Je kunt zelf op basis van tijd, behoefte en niveau bepalen hoeveel je uit dit materiaal gebruikt en of je kiest voor een klassikale, individuele of groepsgewijze aanpak.

OPDRACHTEN VOOR LEERLINGEN

Deze opdrachten kunnen apart geopend en/of geprint worden voor de leerlingen. Ze komen ook terug in de docentenhandleiding.

ADVIES: PO GROEP 6, 7, 8 EN SBO

Dit materiaal sluit aan bij de volgende kerndoelen voor het primair onderwijs: Nederlands 1,2,5 en Kunstzinnige oriëntatie 54, 55, 56

idfa

WAT IS EEN DOCUMENTAIRE?

Voordat je **Slagershart** bekijkt met je klas, is het handig als de leerlingen weten wat een documentaire is. Hieronder vind je een aantal mogelijke werkvormen om het begrip documentaire helder te krijgen en/of hun voorkennis te activeren:

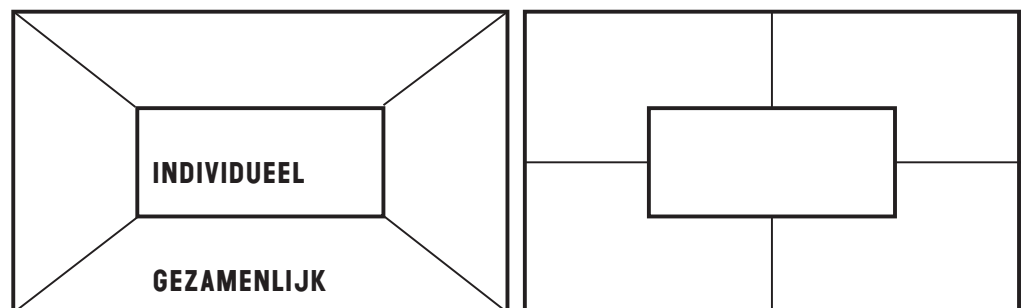
Laat de leerlingen in tweetallen een woordweb maken, met in het midden het woord 'documentaire'. Welke associaties hebben zij bij dit begrip? Bespreek de uitkomsten klassikaal.

Laat de leerlingen in groepjes van vier een placemat maken, waarin ze om te beginnen – ieder voor zich – kenmerken en kernwoorden van het genre documentaire beschrijven. Elke leerling doet dit in een eigen vak van de placemat (zie voorbeelden hieronder). Overeenkomstige antwoorden van het groepje worden in het middelste vak genoteerd. Alle viertallen presenteren hun uitkomsten aan de rest van de klas. Inventariseer aan het eind wat de verschillende groepjes van elkaar hebben opgestoken.

Onderzoek, klassikaal of in kleine groepjes, welke documentaires de leerlingen al gezien hebben (thuis, op IDFA, op school of ergens anders). Laat ze vervolgens nadenken over de volgende vragen: Welke overeenkomsten en verschillen zijn er tussen de verschillende documentaires die je gezien hebt? Welke onderwerpen komen er aan bod? Wat is het verschil tussen een documentaire en een fictiefilm? Wat is het doel van een documentaire? Geeft een documentaire de werkelijkheid weer, zoals we die kennen? Waarom (niet)? Koppel de uitkomsten klassikaal terug, indien de leerlingen in kleine groepjes werken.

Als voorbereiding kun je ook met de leerlingen een van de vele documentaires kijken via Docschool Online.

Kijk onder: www.idfa.nl > Meer IDFA > Onderwijs > Docschool Online. Bij de films is ook lesmateriaal beschikbaar.

INHOUD

Enige voorkennis over de inhoud maakt een documentaire eenvoudiger te plaatsen en te interpreteren. Ook voorkomt het eventuele onaangename verrassingen. Voor het bekijken van de documentaire **Slagershart** is het raadzaam om de trailer in de klas te bekijken via <https://www.idfa.nl/en/film/78c18661-08ce-4252-8039-2938bbdfb778/a-butchers-heart> en/of samen met de leerlingen de korte inhoudsbeschrijving lezen.

WAAR GAAT 'SLAGERSHART' OVER?

Wessel (13) is trots op hun familiebedrijf; het slachthuis en de slagerij. En hij twijfelt over de toekomst. Zijn opa probeert hem met veel geduld het slagersvak bij te brengen. En met zijn vriend Dennis runt Wessel een 'konijnenhandeltje'. Ze fokken konijnen voor de slacht. Zijn opa twijfelt er dan ook niet aan: Wessel wordt later slager. Het slagersvak zit in zijn bloed. Maar nu loopt Wessel stage bij een boer waar hij met levende dieren werkt. Hij vindt het prachtig om te zien hoe de beesten in de wei lopen en hoe blij ze zijn als ze weer naar buiten mogen. Wessel worstelt met de vraag: Wat wil ik later het liefst?

VERWERKINGSOPDRACHTEN

Wanneer duidelijk is wat een documentaire in het algemeen inhoudt en waar **Slagershart** globaal over gaat, kunnen de leerlingen aan de slag met de specifieke verwerkingsopdrachten. Deze opdrachten zijn onderverdeeld in opdrachten die voor de film en opdrachten die na de film worden gemaakt. De opdrachten zijn niet alleen te vinden in deze docentenhandleiding, maar ook op het opdrachtenblad, dat specifiek voor de leerlingen is bedoeld.

VOOR DE FILM

OPDRACHT

Lees het stukje 'Waar gaat **Slagershart** over?' en beantwoord daarna deze vraag.

Wessels opa ziet zijn kleinzoon als de aangewezen persoon om het familiebedrijf, een slagerij, over te nemen. Wessel worstelt met de vraag of hij later slager wil worden óf dat hij liever met levende dieren wil werken.

- Wat zou jij doen als je in Wessels schoenen stond? Welke keuze zou je maken: Wel of niet je familie opvolgen? Waarom wel/niet?
- Beschrijf een situatie waarin jij een keuze maakte die anders was dan wat je ouders graag zouden willen. Hoe was het voor jou om dit te doen? Als je dit nog nooit gedaan hebt, beschrijf dan eens hoe je denkt dat dat zou voelen voor jou.
- Beeld je nu eens in dat je nu en in de toekomst altijd alles doet wat je ouders willen dat je doet. Dat je nooit je eigen keuzes maakt. Hoe zou dát voelen voor jou?
- En nu andersom: Beeld je eens in dat je nooit doet wat je ouders of andere mensen uit je omgeving graag van je willen. Welk gevoel roept dat bij jou op?
- Wissel je antwoorden uit met een klasgenoot.

CONTEXT

Niet alle documentaires zijn even makkelijk te begrijpen als de context, waarbinnen het onderwerp van de documentaire valt, niet of onvoldoende bekend is. Dit onderdeel voorziet in achtergrondkennis over de context.

AMBACHT

Ambacht is het met de hand maken van producten. Anders dan bij industriële productie worden ambachtelijke producten elk per stuk gemaakt. Geen voorwerp is precies hetzelfde, omdat er altijd afwijkingen ontstaan. Het werken met de hand is tijdrovend en kostbaar, omdat de producten niet in grote hoeveelheden tegelijkertijd uit een machine rollen. In Nederland kennen we verschillende ambachtelijke beroepen, zoals goudsmid, daklegger, banketbakker, schoenmaker, fietsenmaker en slager.

Vroeger werd er veel gewerkt in ambachtelijke beroepen, omdat men in die tijd niet de industriële mogelijkheden van nu had. Je moest werken als ambachtsman, totdat je meester werd en een eigen werkplaats kreeg. Het werk dat je deed, was vaak hetzelfde als het werk van je vader. Meisjes bleven thuis. Die moesten meehelpen met schoonmaken, kleren maken, enzovoort. De ambachtslieden waren lid van een gilde. Dit is een groep mensen die allemaal dezelfde ambacht uitoefenen. In de gildes werden nieuwe leerlingen opgeleid. Zij leerden het werk in de praktijk, door te werken. Tegenwoordig worden de meeste ambachten aangeleerd via mbo-opleidingen. Veel ambachtelijke beroepen zijn aan het verdwijnen, vanwege de komst van nieuwe en snellere technieken. Voorbeelden hiervan zijn het ambacht van klompen maken en manden vlechten.

2

VOOR DE FILM

OPDRACHT

In **Slagershart** krijg je een kijkje in het leven van Wessel, een slagerson, en in de slagerij van zijn familie. Een slager noem je ook wel een ambachtsman.

- Probeer tien voorbeelden te bedenken van ambachten. Overleggen mag!
- Welke ambacht – uit jouw voorbeelden – zou jij het liefst willen uitoefenen en waarom?
- Welke ambacht – uit jouw voorbeelden – zou jij nooit willen uitoefenen en waarom niet?
- Hoeveel ambachtelijke beroepen kun jij bedenken, in de buurt waar jij woont?
- Deel jouw antwoorden met een klasgenoot.

DE MAKER

*Waarom maakt iemand documentaires? Dit onderdeel biedt informatie over de regisseur van **Slagershart**: Marijn Frank.*

WIE IS DE MAKER VAN 'SLAGERSHART'?

Marijn Frank had al op jonge leeftijd een grote liefde voor films en was regelmatig in de bioscoop te vinden. Toen ze erachter kwam dat er een vak als 'regisseur' bestond, is ze zich hierin gaan verdiepen. Na de middelbare school schreef ze zich in voor de filmacademie én voor geneeskunde, waar ze ook geïn-

teresseerd in was. Het lot bepaalde dat ze aan de filmacademie ging studeren. Deze studie heeft Marijn in 2007 afgerond.

Frank: "Met het maken van een documentaire duik je een lange periode in iemands leven. Dat vind ik leuk. Ik ben namelijk erg nieuwsgierig. In mijn documentaires moet je iemand ook echt goed kunnen leren kennen. Ik wil dat je als kijker wordt meegenomen in het verhaal. Daarnaast vind ik bepaalde onderwerpen belangrijk om te laten zien aan mensen." Naast haar werk als documentairemaker is Frank op tv te zien in de Keuringsdienst van Waarde. "De afwisseling is fijn. Aan documentaires besteed je meer tijd: Je bent langer aan het filmen, langer aan het monteren. Als je een item voor een tv-programma maakt, gaat alles veel sneller." Wat Marijn ook mooi vindt aan documentaires, is dat ze je 'de hele wereld' en alles wat daarin speelt kunnen laten zien. Dat kan zowel verdrietig als vrolijk zijn. "Als een documentaire mensen raakt, is hij voor mij geslaagd, " aldus de maakster. **Slagershart** is Marijns vierde film.

3

VOOR OF NA DE FILM

OPDRACHT

Wat de maakster van **Slagershart**, Marijn Frank, zo mooi vindt aan documentaires, is dat ze je 'de hele wereld' en alles wat daarin speelt kunnen laten zien.

Stel je voor dat jij documentairemaker was..

- Over welk onderwerp zou jij anderen dan willen vertellen en waarom?
- Wie zou de hoofdrolspeler zijn in jouw documentaire?
- Waar op de wereld zou jouw documentaire zich afspelen?
- Hoe zou jouw documentaire heten?
- Wissel je antwoorden uit met een klasgenoot.

4

NA DE FILM

OPDRACHT

- Wat vond je van **Slagershart** en waarom?
- Welke scènes heb je in het bijzonder onthouden en waar heeft dat mee te maken?
- Wissel je antwoorden uit met een klasgenoot.

DE TOTSTANDKOMING

Wat zijn de beweegredenen van een documentairemaker om een bepaald onderwerp nader te belichten? Dit onderdeel geeft inzicht in hoe een idee ontstaat en zich ontwikkelt.

HOE IS HET IDEE ONTSTAAN?

Vóór **Slagershart** maakte Marijn Frank een andere film over vlees, voor volwassenen. Deze film – Vleesverlangen – draaide ook op IDFA en gaat over het eten van vlees, Marijns eigen strijd met wel of geen vlees eten en over de vraag wat de juiste manier van vlees eten is. Toen deze film klaar was, had Marijn het gevoel dat ze nog steeds niet klaar was met dit onderwerp. Ze vond vlees een thema om de jeugd mee in aanraking te brengen. De worsteling die ze zag bij Wessel, tussen slager worden of juist met levende dieren werken in de toekomst, vond ze een mooi verhaal voor een film. En zo ontstond de spin-off van Vleesverlangen: **Slagershart**.

Ze hoopt dat mensen die haar film zien even stilstaan bij (hun) vleesconsumptie. Ze vindt het belangrijk dat mensen weten wat erbij komt kijken, voordat een stuk vlees op je bord ligt. Dat ze begrijpen waar hun eten vandaan komt. Dat ze nadenken over hoe ze omgaan met wat ze eten. En dat ze meer respect krijgen voor slagers en de schoonheid van hun ambacht. “Dieren slachten is voor slagers niet het favoriete onderdeel van hun vak”, aldus Frank.

5

NA DE FILM

OPDRACHT

De maakster van **Slagershart**, Marijn Frank, hoopt dat mensen die haar film zien even stilstaan bij de manier waarop zij met vlees omgaan.

- Hoeveel keer per week eet jij vlees?
- Waarom eet je wel of geen vlees?
- Als je wel vlees eet: Welke dieren eet jij niet en waarom niet?
- Als je geen vlees eet: Heb jij ooit vlees gegeten? En welke producten eet jij als vleesvervangers?
- Stel dat jij elk dier dat je op wilt eten, zelf zou moeten slachten. Zou je dan nog steeds of juist helemaal geen vlees meer eten en waarom?
- Wissel je antwoorden uit met een klasgenoot.

HET FILMPROCES

Elke documentaire is uniek, omdat het productieproces nooit van tevoren in zijn geheel vastligt. Dit onderdeel biedt inzicht in wat er allemaal komt kijken bij het filmproces van een documentaire.

EEN FEESTJE OM TE FILMEN

Slagershart is in relatief korte tijd gemaakt, aldus filmmaakster Marijn Frank. In haar zoektocht naar een kind van een slager, iemand die een duidelijke mening had over het slagersvak, stuitte ze al gauw op Wessel. Omdat ze het idee voor de film zo helder in haar hoofd had én omdat het thema van de film aanhaakte bij haar eerdere film ‘Vleesverlangen’ sloeg ze de ontwikkelingsaanvraag (waarin je geld aanvraagt voor het doen van onderzoek over het thema

van je film en voor het schrijven van een filmscript) over en ging ze direct over tot de realiseringaanvraag (waarin je geld aanvraagt om de film te kunnen maken) Omdat Marijn wist dat jongens van Wessels leeftijd binnen een half-jaar enorm kunnen veranderen en ze hem graag in beeld wilde brengen in deze fase van zijn leven, vond ze het extra fijn dat ze snel kon beginnen met filmen.

Wat bijzonder was, was dat de maakster op het moment van het draaien van de film een klein kindje had en zwanger was van de tweede. Tijdens de eerste draaidag kon Marijn vanwege haar zwangerschap onverwachts even niet werken. Vanwege het strakke draaischema, wilde ze die dag wél door laten gaan en dus regelde ze een regisseur die haar kon vervangen. De scènes met de kleine konijntjes en het villen zijn die dag opgenomen en waren helemaal naar haar smaak. Dat voelde als een cadeau!

“Het filmen met de familie van Wessel, was sowieso een feestje”, aldus de maakster. Elke keer als ze richting het dorpje reden waar Wessel en zijn familie wonen, voelde het alsof ze op vakantie ging. De omgeving was prachtig, de familie heel lief, het vlees heerlijk en ze kreeg altijd een enorme tas met eten mee naar huis. De familie kookte standaard voor de hele filmcrew. “Afgezien van het feit dat mijn zwangerschap af en toe heftig was, heb ik nog nooit zo’n leuke, ontspannen draaiperiode gehad. Dat is iets wat zeker niet standaard is bij het maken van een film.”

Marijn vertelt: “Eén van de draaidagen die me bijblijft, is de dag waarop we het crossen achter de keet filmden. De keet is de plek waar Wessel en zijn vrienden vaak samenkomen. Jongens van Wessels leeftijd kunnen soms wat zwijgzaam zijn, maar deze gasten gingen helemaal los. Ze dansten op de muziek, frituurden frikandellen en voerden mooie gesprekken met elkaar, onder andere over pesten. Wessel vertelde daar dat anderen hem wel eens uitscholden vanwege het beroep van zijn vader. Zijn vrienden luisterden goed naar hem en probeerden hem te helpen. Lief en leed wordt dus gedeeld, in de keet. Dat vond ik prachtig om te zien.”

De film is bewust in scènes verteld. Af en toe hoor je een voice over, maar het grootste deel van het verhaal speelt zich voor je ogen af, alsof je er een beetje bij bent. “Ik wilde dat je de sfeer van het platteland goed kon voelen”, aldus de maakster. En wat ook leuk is om te weten: Het gaat goed met Wessel. Hij rijdt rond met zijn eigen trekker. Hij heeft gekozen voor een veehouderijopleiding en het werken met levende dieren in plaats van het slagersvak.

6

NA DE FILM

OPDRACHT

In **Slagershart** hoor je Wessel vertellen dat hij soms gepest wordt, vanwege de slagerij van zijn vader. Dat is iets waar hij last van heeft.

- Waarom denk jij dat kinderen in zijn omgeving Wessel pesten met het beroep van zijn vader?
- Wat vind jij daarvan?
- Hoe zou jij reageren als je gepest zou worden om het beroep van je vader of moeder?
- Wat zou je tegen Wessel zeggen om hem te steunen?
- Wissel je antwoorden uit met een klasgenoot.

7

OPDRACHT

De maakster van **Slagershart** wil dat de kijker de sfeer van het platteland goed kan ervaren in haar film.

Op welke manier heb je dit terug kunnen zien in de film?

Bespreek jouw antwoord met een klasgenoot.

8

NA DE FILM

OPDRACHT

Creatieve opdracht 1: Weet wat je eet

Benodigdheden: papier (A3 of A4), tijdschriften, schaar en lijm.

Neem een leeg vel papier voor je. Plak aan de ene kant dieren die je nooit zou eten en aan de andere kant dieren die je wel eet. Als je geen vlees eet, plak dan je vel vol met alles wat je tegenkomt wat jij wél eet. Presenteer jullie collages aan elkaar en leg je keuzes uit.

Creatieve opdracht 2: Stamboom

Benodigdheden: papier (A3 of A4), potloden en/of stiften, en eventueel tijdschriften.

Maak een stamboom van je familie, met hun namen en beroepen, in woord en/of beeld. Probeer zo ver mogelijk terug te gaan. Hoeveel ambachten kom jij tegen?

TOT SLOT

IDFA is altijd benieuwd naar de manier waarop bovenstaande opdrachten in de klas zijn behandeld. Heb je tips en/of aanvullingen voor ons of voor andere docenten? Dan kun je mailen naar educatie@idfa.nl

Tip: Door middel van gratis lidmaatschap op Docschool Online op www.idfa.nl > Meer IDFA > Onderwijs > Docschool Online heb je toegang tot vele documentaires en bijbehorend lesmateriaal.

SLAGERSHART

Marijn Frank, 2017, 15 minuten

Slagershart kwam tot stand in samenwerking met Docmakers.

© IDFA 2018 | 020 6273329

Auteur: Lieke Beentjes

Eindredactie: IDFA, Marije Veenstra

Vormgeving: Madeline Hageman

www.idfa.nl

SCHOOLVOORSTELLINGEN

SLAGERS -HART

MARIJN FRANK

1

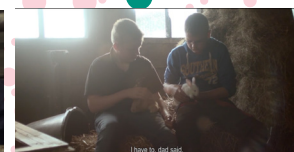
OPDRACHT 1 (VOOR DE FILM)

Lees het stukje 'Waar gaat **Slagershart** over?' en beantwoord daarna deze vraag. Wessels opa ziet zijn kleinzoon als de aangewezen persoon om het familiebedrijf, een slagerij, over te nemen. Wessel worstelt met de vraag of hij later slager wil worden óf dat hij liever met levende dieren wil werken.

- Wat zou jij doen als je in Wessels schoenen stond? Welke keuze zou je maken: Wel of niet je familie opvolgen? Waarom wel/niet?
- Beschrijf een situatie waarin jij een keuze maakte die anders was dan wat je ouders graag zouden willen. Hoe was het voor jou om dit te doen? Als je dit nog nooit gedaan hebt, beschrijf dan eens hoe je denkt dat dat zou voelen voor jou.
- Beeld je nu eens in dat je nu en in de toekomst altijd alles doet wat je ouders willen dat je doet. Dat je nooit je eigen keuzes maakt. Hoe zou dát voelen voor jou?
- En nu andersom: Beeld je eens in dat je nooit doet wat je ouders of andere mensen uit je omgeving graag van je willen. Welk gevoel roept dat bij jou op?
- Wissel je antwoorden uit met een klasgenoot.

WAAR GAAT 'SLAGERSHART' OVER?

Wessel (13) is trots op hun familiebedrijf; het slachthuis en de slagerij. En hij twijfelt over de toekomst. Zijn opa probeert hem met veel geduld het slagersvak bij te brengen. En met zijn vriend Dennis runt Wessel een 'konijnenhandeltje'. Ze fokken konijnen voor de slacht. Zijn opa twijfelt er dan ook niet aan: Wessel wordt later slager. Het slagersvak zit in zijn bloed. Maar nu loopt Wessel stage bij een boer waar hij met levende dieren werkt. Hij vindt het prachtig om te zien hoe de beesten in de wei lopen en hoe blij ze zijn als ze weer naar buiten mogen. Wessel worstelt met de vraag: Wat wil ik later het liefst?

2

LEERLINGEN

OPDRACHT 2 (VOOR DE FILM)

In **Slagershart** krijg je een kijkje in het leven van Wessel, een slagerszoon, en in de slagerij van zijn familie. Een slager noem je ook wel een ambachtsman.

- Probeer tien voorbeelden te bedenken van ambachten. Overleggen mag!
- Welke ambacht – uit jouw voorbeelden – zou jij het liefst willen uitoefenen en waarom?
- Welke ambacht – uit jouw voorbeelden – zou jij nooit willen uitoefenen en waarom niet?
- Hoeveel ambachtelijke beroepen kun jij bedenken, in de buurt waar jij woont?
- Deel jouw antwoorden met een klasgenoot.

OPDRACHT 3 (VOOR/NA DE FILM)

Wat de maakster van **Slagershart**, Marijn Frank, zo mooi vindt aan documentaires, is dat ze je 'de hele wereld' en alles wat daarin speelt kunnen laten zien.

Stel je voor dat jij documentairemaker was..

- Over welk onderwerp zou jij anderen dan willen vertellen en waarom?
- Wie zou de hoofdrolspeler zijn in jouw documentaire?
- Waar op de wereld zou jouw documentaire zich afspelen?
- Hoe zou jouw documentaire heten?
- Wissel je antwoorden uit met een klasgenoot.

OPDRACHT 4 (NA DE FILM)

- Wat vond je van **Slagershart** en waarom?
- Welke scènes heb je in het bijzonder onthouden en waar heeft dat mee te maken?
- Wissel je antwoorden uit met een klasgenoot.

OPDRACHT 5 (NA DE FILM)

De maakster van **Slagershart**, Marijn Frank, hoopt dat mensen die haar film zien even stilstaan bij de manier waarop zij met vlees omgaan.

- Hoeveel keer per week eet jij vlees?
- Waarom eet je wel of geen vlees?
- Als je wel vlees eet: Welke dieren eet jij niet en waarom niet?
- Als je geen vlees eet: Heb jij ooit vlees gegeten? En welke producten eet jij als vleesvervangers?
- Stel dat jij elk dier dat je op wilt eten, zelf zou moeten slachten. Zou je dan nog steeds of juist helemaal geen vlees meer eten en waarom?
- Wissel je antwoorden uit met een klasgenoot.

OPDRACHT 6 (NA DE FILM)

In **Slagershart** hoor je Wessel vertellen dat hij soms gepest wordt, vanwege de slagerij van zijn vader. Dat is iets waar hij last van heeft.

- Waarom denk jij dat kinderen in zijn omgeving Wessel pesten met het beroep van zijn vader?
- Wat vind jij daarvan?
- Hoe zou jij reageren als je gepest zou worden om het beroep van je vader of moeder?
- Wat zou je tegen Wessel zeggen om hem te steunen?
- Wissel je antwoorden uit met een klasgenoot.

7

LEERLINGEN

8

OPDRACHT 7 (NA DE FILM)

De maakster van **Slagershart** wil dat de kijker de sfeer van het platteland goed kan ervaren in haar film.

Op welke manier heb je dit terug kunnen zien in de film?
Bespreek jouw antwoord met een klasgenoot.

OPDRACHT 8 (NA DE FILM)

Creatieve opdracht 1: Weet wat je eet

Benodigdheden: papier (A3 of A4), tijdschriften, schaar en lijm.
Neem een leeg vel papier voor je. Plak aan de ene kant dieren die je nooit zou eten en aan de andere kant dieren die je wel eet. Als je geen vlees eet, plak dan je vel vol met alles wat je tegenkomt wat jij wél eet. Presenteer jullie collages aan elkaar en leg je keuzes uit.

Creatieve opdracht 2: Stamboom

Benodigdheden: papier (A3 of A4), potloden en/of stiften, en eventueel tijdschriften.

Maak een stamboom van je familie, met hun namen en beroepen, in woord en/of beeld. Probeer zo ver mogelijk terug te gaan. Hoeveel ambachten kom jij tegen?

